

Handläggare
Karin Ekdahl Wästberg
Telefon: 08-508 36 207**Till**
Äldrenämnden
18 november 2014

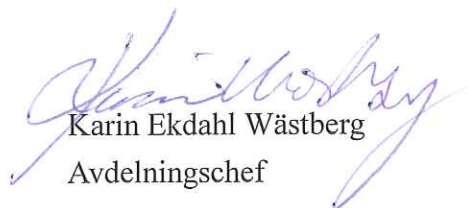
Forskning och utveckling inom äldreomsorgen i Stockholms stad

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar att godkänna informationen samt att arbeta enligt den angivna inriktningen.

Eva Frunk Lind
Förvaltningsdirektör

Karin Ekdahl Wästberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Äldreomsorgen saknar idag en inbyggd organisation för samverkan för en bättre utbildning, utveckling och forskning inom äldreomsorgen i samverkan med universitet och högskolor. Tidigare har staden haft fristående FoU-miljöer som inte har varit sammankopplad med äldreomsorgs verksamhet. Men erfarenhet av äldreförvaltningens samverkan med bland annat lärosäten i länet säger att när akademi och verksamhet möts uppstår fruktbara resultat till gagn för såväl inblandade parter som till glädje för att utveckla en äldreomsorg med god kvalitet för den enskilde äldre. Under de senaste åren har äldreförvaltningen därför arbetat för att skapa ett nätverk inom staden (akademiska noder i fyra stadsdelar) och samverkar med externa aktörer som är intresserade av att driva på för forskning och utveckling inom äldreomsorgen. Samverkan kan till exempel handla om att ta emot studenter på verksamhetsförlagd utbildning, olika forskningsprojekt eller implementera nya metoder. En del i utvecklingsarbetet har också varit ett nära samarbete med OpenLab som är ett centrum där studenter, lärare och forskare från Karolinska Institutet, KTH, Stockholms universitet och Södertörns högskola arbetar med utmaningar Stockholms stad, Stockholms läns landsting och

Länsstyrelsen i Stockholms län står inför.

Äldreförvaltningen ansöker om externa medel för att främja arbetet med forskning och innovation inom äldreomsorgen.

Bakgrund

Äldreomsorgen i Stockholm saknar en integrerad forsknings- och utvecklingsmiljö. Sedan många år tillbaka finansierar äldreförvaltningen stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum som är en FOU-enhet där staden är engagerad tillsammans med bland annat Stockholms läns landsting. Äldrecentrum utför uppdrag för äldreförvaltningen och arbetar för att bidra med kunskap om äldre personer hälsa, vård och omsorg.

Det finns idag ingen tydligt framtagen organisation eller struktur för arbete med utbildning, utveckling och forskning knutna nära äldreomsorgens verksamhet. Under åren 2013 och 2014 har äldreförvaltningen arbetat för att etablera en sådan organisation. Sedan 2007 har äldreförvaltningen dessutom ett samverkansavtal med Karolinska Institutet (KI) som rör utbildning och verksamhetsförlagd utbildning. Därutöver samverkar förvaltningen med Kungliga tekniska högskolan (KTH) och Röda korsets högskola (RkH) om bland annat en seminarierie, Äldreforum Stockholm, samt olika utvecklingsprojekt. Äldreförvaltningen ansöker därutöver om externa medel både inom Sverige och EU för utvecklingsprojekt.

Ärendet

Akademiska noder

Äldreförvaltningen har verkat för att skapa ett nätverk av fyra stadsdelsförvaltningar som utgör så kallade Akademiska noder inom äldreomsorgen i staden. De fyra noderna är Bromma, Enskede Årsta Vantör, Kungsholmen samt Skärholmen. Äldreförvaltningen stöttar med nätverkskontakter mellan de akademiska noderna och akademien samt finansiering av projekt och projektjänster. Syftet är att stadsdelarna utgör en fysisk plats för såväl utbildning som forskning och utveckling av äldreomsorgen.

Bromma

Den övergripande gemensamma målsättningen för äldreomsorgen i Bromma är fortsätta arbetet med att systematiskt och strukturerat arbetet upp en innovationsintensiv, akademisk, evidensbaserad äldreomsorg.

Grunden för detta är väl uppbyggda kontakter med flera högskolor, en gemensam vision inom äldreomsorgen i Bromma för att skapa

detta, en förankrad tidsplan för hur och när de olika stegen ska tas och en aktiv dialog med innovatörer inom verksamhetsområdet. Det finns konkreta planer på att etablera en AKA (adjungerad klinisk adjunkt) i verksamheten.

Alla enheter i stadsdelen tar emot studenter från högskolan, även köket och beställarenheten. För närvarande testar 3 av 4 enheter ny teknik/prototyper i verksamheterna för att bidra till att få fram nya och bättre tekniska hjälpmedel för att förbättra för brukare, personal, anhöriga.

Idag sker samverkan mellan stadsdelen, KI, KTH och Facessio kring produktutveckling av stötdämpande golv och med VISER angående utveckling av larmsystem.

Enskede Årsta Vantör

På Stureby vård- och omsorgsboende har ett forsknings och utvecklingsprojekt pågått sedan 2011. KISAM är ett samarbetsprojekt mellan Stockholms Stad, Stureby vård- och omsorgsboende och KI (Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle). Projektets huvudsyfte är implementering av socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg om personer med demens och utvärdera detta arbete. Arbetet ska också ge utökade möjligheter för studenter från flera institutioner vid KI att förlägga delar av sin verksamhetsförlagda utbildning inom Stureby vård- och omsorgsboende. Nu fortsätter utvecklingen av praktikcentrum på Stureby vård- och omsorgsboende med att en studenttät avdelning öppnas under hösten.

Kungsholmen

Kungsholmen samverkar genom Serafens vård och omsorgsboende, Pilträdet och Fridhemmet med Röda Korsets Högskola. Under våren 2014 etablerades kontakter för att ta emot ca 20 studenter på verksamhetsförlagd utbildning. Under hösten kommer antalet studenter att fördubblas. Tanken är att under 2015 även involvera privata utförare så att all verksamhetsförlagd utbildning som Röda Korset har sker på Kungsholmen.

Skärholmen

Skärholmen har på Sättra vård- och omsorgsboende arbetat för att bli Silviahemscertifierade demensboende. Boendet är idag landets största boende med Silviahemscertifiering samt det första kommunala boendet som certifierades inom Stockholms stad. Samverkan pågår med Karolinska Institutet för att bygga upp en mottagning av studenter på arbetsterapeutprogrammet och fysioterapeutprogrammet (fd sjukgymnastprogrammet). Studenter tas även emot från högskola och universitet, främst för utbildning

vad gäller socionom och sjuksköterskor. En innovationsupphandling har genomförts och installerats till ett nytt digitalt trygghetslarm som, utöver larmfunktion kommer att ge möjligheter till god verksamhetsuppföljning och utveckling av arbetsrutiner.

Forskningsprojekt

Äldreförvaltningen har beviljat medel för projektet D Hem (Demens i hemmet). Projektet bygger på en gemensam överenskommelse mellan Aleris hemtjänst och KI för att stärka och utveckla demensteamerna inom Aleris hemtjänst på Södermalm. KI bidrar till kompetensutveckling och verksamhetsutveckling genom 2-3 halvdagar med föreläsningar/work-shops om den senaste forskningen inom demensvården och 8-10 lärarseminarier i mindre grupper för att identifiera utmaningar i vårdarbetet. Därutöver knyts en grupp forskare till projektet för att fördjupa samarbetet.

Inspirationsmiljö

Äldreförvaltningen föreslår överta driften av Micasas inspirationsmiljöer på Rosenlundsgatan för att förnya och uppdatera innehållet. Ambitionen är att inspirationsmiljöerna kan utgöra en samverkansplats och koppla samman akademi, företag, sjukvård och omsorg. Miljöerna skulle även kunna användas som bas/plattform för olika innovationsprojekt, EU-projekt m.m. I miljöerna ska olika intressenter inom äldreomsorgen kunna ta del av relevant och uppdaterad information, ny teknik, innovativa lösningar samt design. Men de kan också tänkas fungera som en mötesplats där samverkan mellan äldreomsorg, företag och akademi är i fokus.

Specialistsjuksköterska

Äldreförvaltningen finansierar tre stycken utbildningsanställningar för sjuksköterskor som genomgår specialistutbildning med inriktning vård av äldre under år 2014-2016. Anställningarna kommer att förläggas på tre äldreboenden i staden, Serafens äldreboende, Mälarbackens äldreboende och Stureby vård och omsorgsboende.

Anställningarna innebär att sjuksköterskorna har kvar sin anställning i staden och begär tjänstledigt från sin nuvarande befattning. Under studietiden har sjuksköterskorna sitt uppdrag förlagt till någon av ovanstående boenden. De arbetar på schemalagd arbetstid under 50 procent av tiden och resterande 50 procent är avsatta för studier.

OpenLab

OpenLab är ett centrum där studenter, lärare och forskare från Karolinska Institutet, KTH, Stockholms universitet och Södertörns högskola arbetar med utmaningar Stockholms stad, Stockholms läns landsting och Länsstyrelsen i Stockholms län står inför. Målet är att bidra med förslag till lösningar för komplexa samhällsfrågor för den växande regionen genom nya interdisciplinära samarbeten mellan traditionella kunskapsområden.

Äldreförvaltningen har samverkat med OpenLab sedan start. Förhoppningen är att det ska ge effekter på äldreomsorgens utveckling genom studenter som får upp ögonen för äldreomsorgsområdet. Exempel på övriga verksamheter inom ramen för OpenLab är innovationstävlingar, seminarier och workshops samt information om EU-ansökningar.

Tvärvetenskapligt och tvärprofessionellt perspektiv gör det enklare att angripa så kallade "wicked problems" (svårösta eller olösliga problem på grund av motstridiga eller föränderliga förutsättningar som är svåra att förutse).

Digitalisering av trygghetslarm

Projekt Hållbara öppna lösningar för det smarta hemmet, Vinnova Äldreförvaltningen/Stockholms Trygghetsjour deltar i projektet inom området Migration av trygghetslarm mot en öppen tjänsteplattform genom ett samarbete med Micasa där digitala trygghetslarm från Micasas boende kopplas till Stockholms Trygghetsjour/Larmcentralen.

Samtliga analoga trygghetslarm kommer att bytas ut till digitala trygghetslarm inom Stockholms stad. Detta utbytesarbete pågår och beräknas vara helt genomfört senast under första halvåret 2016.

Digitalisering av larmmottagningen genomförs under våren 2015.

Nordic innovation

Under samordning av Nordic Innovation, som lyder under Nordiska ministerrådet, medverkar äldreförvaltningen och socialförvaltningen i att organisera en nordisk innovationstävling. Detta tillsammans med nordens övriga fyra huvudstäder; Helsingfors, Oslo, Köpenhamn och Reykjavik. Baserat på städernas och dess invånares gemensamma behov, syftar innovationstävlingen till att utveckla ny teknik och nya lösningar som kan hjälpa äldre och personer med funktionshinder att leva ett mer självständigt liv där beroendet av offentligt tillhandahållna tjänster minskar. Innovationstävlingen anordnas i fyra faser; 1) lansering i januari 2015, 2) de tävlande som går vidare erbjuds matchningsevents för att utveckla sina koncept, 3) i den tredje fasen får de tävlande återkoppling för att utveckla

sina prototyper, 4) slutligen erbjuds de tävlande finalisterna möjlighet att testa sina idéer i en verklig miljö. Vinnare utses sommaren 2016/2017.

Ärendets beredning

Ärendet har behandlats på förvaltningsgruppen den 11 november 2014. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 14 oktober 2014 och äldrenämndens råd för funktionshinder har tagit del av ärendet den 16 oktober 2014.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår äldrenämnden att godkänna informationen. Därutöver föreslås att äldreförvaltningen arbetar vidare med att stärka de akademiska noderna samt att försätta samverka med akademien och övriga parter för att utveckla och förbättra kvaliteten inom äldreomsorgen.